

AFVITTRA, v. a. 1. (lagt.) *A. sina barn*, innan man träder i nytt gifte, till domstol inlemna uppgift på den del af kvarlätenskapen efter den aflidne mannen eller hustrun, man är skyldig barnen af första giftet. *A. ägojord*, från ett hemman afskilja sådan mark, som det besitter utöfver sin rätta rågång eller har utöfver sitt hemmantsbehof. *A. kronskog från angränsande ägor*, genom rågång afskilja den. — *Afvittrande*, n. 4.

AFVITTRA, v. n. 1. (kem.) Genom vittring affalla. — *Afvittrande*, n. 4. o. *Afvittring*, f. 2.

AFVITTRING, f. 2. (lagt.) 1) Handlingen, då man afvittrar; se *Afvittra*, v. a. — 2) Se följ. o. — Ss. *A-sförrättning*.

AFVITTRINGSINSTRUMENT, n. 5. o. 5. Laga handling, som innehåller föreskrifven uppgift angående egendom eller jord, hvilken blifvit afvittrad.

AFVUG, **AFVUG**, m. fl., se *Afvig*, m. fl.

AFVRIDKA, v. a. 1. 1) Genom vridning afbryta. — 2) Genom vridning frånlossa, frånskilja. — Äfv. *Vridka af*. — *Afvridkande*, n. 4. o. *Afvridkning*, f. 2.

AFVRIDA, v. a. 3. (böjes som *Vrida*) 1) Vrida lös en del ifrån ett helt. *A. ett nyckelax*. *A. halsen af en dusva*. — 2) Vrida något så, att det går af. *A. en nyckel*. — Äfv. *Vrida af*. — *Afvridande*, n. 4. o. *Afvridning*, f. 2.

AFVRAKA, v. a. 5. Vräka ned af något. — Äfv. *Vräka af*. — *Afvräkande*, n. 4. o. *Afvräkning*, f. 2.

AFVÄG, m. 2. 1) Väg, som afviker ifrån en större, allmänare. *Emellan dessa gästgävergårddar äro många a-ar ifrån landsvägen*. — *Syn.* Biväg, Sidoväg. — 2) Orätt väg, på hvilken man inkommer ifrån den rätta. *När jag for till Upsala, råkade jag komma vilse på en a*. — 3) (fig.) Afvikelse från det rätta, sanna, eller ifrån ämnet.

AFVÄGA, v. a. 2. 1) Genom vägning afskilja en viss myckenhet af en vara, af ett ämne, från det hela. *A. 15 marker kött af en bakfjerding*. — 2) (landtm.) Med tillhjälp af så kallade *Afvägningsinstrumenter* utrona höjden eller slutningen af en mark. — 3) (fig.) Noga öfverväga. *A. skäl, inkast*. *A. alla omständigheter*. *A. sina ord på guldvägt*, yttra sig med yttersta försigtighet, noggrannhet eller grannlagenhet. — Äfv. *Väga af*. — *Afvägande*, n. 4. o. *Afvägning*, f. 2.

AFVÄGES, adv. o. a. Se *Afsides*.

AFVÄLTA, v. a. 1. Välta ned af något. *A. säcker, packor af, från ett lass*. (Fig.) *A. en beskyllning*, o. s. v., rättfärdiga sig. — V. n. Nedrulla. Säges om säcker, packor o. d. — Äfv. *Välta af*. — *Afvältande*, n. 4. (för v. a.) o. *Afvältning*, f. 2. (både för v. a. och v. n.)

AFVÄNDA, v. a. 2. 1) Vända bort. *Delta a-nde hans blickar ifrån tafan*. — 2) (både egentl. o. fig.) Afböja. *A. ett hugg, en värjstöt, ett slag*. (Fig.) *A. en olycka, en skandal, en fara*. *A. en anklagelse, missstankar*. — *Syn.* Se *Hindra*. — 3) (fig.) Afleda, förmå att öfvergifva. *A. någon ifrån ett beslut, en tanka, en föresats, ett företag*. — 4) (fig.) Göra obenägen. *Delta a-nde folkets sinnen ifrån honom*. *A. sinna från sig*. — *Afvändande*, n. 4.

AFVÄNJA, v. a. 2. (böjes som *Vänja*) Komma någon att öfvergifva en vara. *A. någon ifrån att supa brännvin*. *A. ett barn, vänja ett barn ifrån bröstet*. — *A. sig*, v. r. Öfvergifva en

vara. *A. sig ifrån tobak, ifrån att tugga tobak*. — Äfv. *Vänja af* o. *Vänja sig af*, i hvilken sednare form man äfven före ett infinitiv säger: *V. sig af med*, t. ex.: *Han har vant sig af med all snusa*. — *Afvänjande*, n. 4.

AFVÄNTA, v. a. 1. Se *Afbida*.

AFVÄPNA, v. a. 1. 1) Fråntaga någon dess vapen; äfv. tvinga en trupp att nedlägga vapen. — 2) (fig.) Blidka. *A. ens vrede*. — *Afväpnande*, n. 4. o. *Afväpning*, f. 2.

AFVÄRJA, v. a. 2. 1) Afvända verkan af ett anfall; värja sig för någon eller något, som hotar till lif eller lem. *A. ett anfall*. *A. en fiende*. *A. ett hugg, ett slag, en värjstöt*. — 2) (fig.) Afböja verkan af någonting hotande. *A. en olycka, en fara*. — *Syn.* Se *Hindra*. — *Afvärjande*, n. 4.

AFVÄRKA, v. n. 2. Affalla till följe af ytterlig värk. *Nageln a-rker stundom genom fulslag*. — Äfv. *Värka af*. — *Afvärkande*, n. 4.

AFYNGLA, v. a. 1. (föga brukl.) Se *Yngla af sig*.

AFYTTERLIG, a. 2. Som kan afyttras.

AFYTTERLIGHET, f. 3. Egenskapen att kunna afyttras.

AFYTTRAS, v. a. 1. Afhända sig ägande rätten till något. *A. en vara, en egendom*. — *Syn.* Se *Sälja*. — *Afytttrande*, n. 4. o. *Afytttring*, f. 2.

AFYXA, v. a. 1. (tim.) 1) Med yxa borthugga från ytan af något. — 2) Grofhugga.

AFÅKA, v. n. 3. Halka, glida ned af. — Bättre *Åka af*. — *Afåkande*, n. 4.

AFÅTA, v. a. 3. (böjes som *Åta*) 1) Uppäta något, som befinner sig på ytan af en sak. *A. barken på ett träd*. *A. skinnet på sötgröt*. *Hararne hafva afåtit den växande säden på åkern*. *A. knopparna, bladen på en buske*. Objektet kan äfven vara sjelfva saken, hvarifran det ätes, t. ex.: *A. ett blomkålshufvud, så att endast stocken är kvar*. *A. en buske*. — 2) (föga brukl.) Uppäta en del af ett visst helt. — Äfv. *Åta af*. — *Afåtande*, n. 4. o. *Afätning*, f. 2.

AFÖSA, v. a. 2. Ösa bort en del af innehållet i ett kärl. — Äfv. *Ösa af*. — *Afösande*, n. 4. o. *Afösning*, f. 2.

AG, m. sing. Ett groft grässlåg, som förekommer i kärr och mossar. *Schenus mariscus*.

AGA, m. 2. Benämning hos Turkarna på befälhafvare i allmänhet.

AGA, v. a. 1. 1) Enskilt bestraffa en felande på något sätt, som förorsakar kroppssmärta, och i afsigt att förbättra honom. Brukas mest om barn och dem, som stå under husfaderns eller husmoders uppgift. — *Syn.* Se *Straffa*. — 2) (trädg.) Afskära allt för ymniga grenar, qvistar eller utskott på träd eller buskar. — *Agande*, n. 4.

AGA, f. 1. sing. Enskilt bestraffning, som tilldelas en felande. Jfr. *Agä*, v. a. — *Syn.* Se *Straff*.

AGAT, -ät, m. 3. (mineral.) En flintart med höga och vackra färger, som är halt genomskinnlig, glänsande i brottet, och antager skön politur.

AGAVE, -gå-, m. sing. (bot.) Mexikansk växt, äfv. kallad *Hundraårig Aloe*, som hos oss odlas i orangerier, der den sällan blommar, men skjuter då på några dagar en flera famnar hög stängel med tusentals blommor. *Agave americana*.

AGELÖS, a. 2. Som icke fått eller icke får nödig aga. Brukas föga, utom i ordspråket: *Den agelös lever, han är elös dör*.